

2024/2055(INI)

7.11.2024

RAPORTI PROJEKT

pangandusliidu kohta – 2024. aasta aruanne
(2024/2055(INI))

Majandus- ja rahanduskomisjon

Raportöör: Ralf Seekatz

SISUKORD

	lk
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	3
SELETUSKIRI	9

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

pangandusliidu kohta – 2024. aasta aruanne (2024/2055(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma 16. jaanuari 2024. aasta resolutsiooni pangandusliidu kohta – 2023. aasta aruanne¹,
- võttes arvesse komisjoni järelemeetmeid seoses Euroopa Parlamendi 16. jaanuari 2024. aasta resolutsiooniga pangandusliidu kohta – 2023. aasta aruanne,
- võttes arvesse Euroopa Keskpanga (EKP) 25. märtsi 2024. aasta dokumenti „Feedback on the input provided by the European Parliament as part of its ‘Resolution on Banking Union – Annual Report 2023‘“ (Tagasiside Euroopa Parlamendi panuse kohta, mis anti osana resolutsioonist pangandusliidu kohta – 2023. aasta aruanne),
- võttes arvesse 2024. aasta märtsis avaldatud EKP järelevalveülesannete täitmist käsitlevat 2023. aasta aruannet,
- võttes arvesse Ühtse Kriisilahendusnõukogu (SRB) 28. juuni 2024. aasta aruannet 2023. aasta kohta,
- võttes arvesse rahapesuvastase direktiivi² ja rahapesuvastase määruse³ vastuvõtmist ning Rahapesu ja Terrorismi Rahastamise Tõkestamise Ameti (AMLA)⁴ loomist,
- võttes arvesse Basel III standardite rakendamist, nimelt kapitalinõuete direktiivi⁵ ja kapitalinõuete määruse⁶ muudatuste vastuvõtmist,

¹ ELT C, C/2024/5706, 17.10.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/5706/oj>.

² [Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. mai 2024. aasta määrus, mis käsitleb mehhanisme, mille liikmesriigid peavad kehtestama, et tõkestada finantssüsteemi kasutamist rahapesu ja terrorismi rahastamise eesmärgil, millega muudetakse direktiivi \(EL\) 2019/1937 ning muudetakse direktiivi \(EL\) 2015/849 ja tunnistatakse see kehtetuks \(ELT L 1640, 19.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1640/oj>\).](#)

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. mai 2024. aasta määrus (EL) 2024/1624, mis käsitleb finantssüsteemi rahapesu ja terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist (ELT L 1624, 19.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1624/oj>).

⁴ [Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. mai 2024. aasta määrus \(EL\) 2024/1620, millega asutatakse Rahapesu ja Terrorismi Rahastamise Tõkestamise Amet ning muudetakse määruseid \(EL\) nr 1093/2010, \(EL\) nr 1094/2010 ja \(EL\) nr 1095/2010 \(ELT L 1620, 19.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1620/oj>\).](#)

⁵ [Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. mai 2024. aasta direktiiv \(EL\) 2024/1619, millega muudetakse direktiivi 2013/36/EL seoses järelevalvevolituste, sanktsioonide, kolmandate riikide filiaalide ning keskkonna-, sotsiaalsete ja juhtimisriskidega \(ELT L, 2024/1619, 19.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1619/oj>\).](#)

⁶ [Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. mai 2024. aasta määrus \(EL\) 2024/1623, millega muudetakse määrust \(EL\) nr 575/2013 seoses krediidiriski, krediiväärtuse korrigeerimise riski, operatsiooniriski, tururiski ja minimaalse väljundmäära nõuetega \(ELT L, 2024/1623, 19.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1623/oj>\).](#)

- võttes arvesse komisjoni 24. juuli 2024. aasta delegeeritud määruse (EL) 2024/2795 (millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 575/2013 seoses tururiski omavahendite nõuete kohaldamise kuupäevaga)⁷ vastuvõtmist,
- võttes arvesse parlamendi 24. aprilli 2024. aasta esimese lugemise seisukohta ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 806/2014 seoses varajase sekkumise meetmete, kriisilahenduse eeltingimuste ja kriisilahenduse meetmete rahastamisega⁸,
- võttes arvesse parlamendi 24. aprilli 2024. aasta esimese lugemise seisukohta ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2014/59/EL seoses varajase sekkumise meetmete, kriisilahenduse eeltingimuste ja kriisilahenduse meetmete rahastamisega⁹,
- võttes arvesse parlamendi 24. aprilli 2024. aasta esimese lugemise seisukohta ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2014/49/EL seoses hoiuste kaitse ulatuse, hoiuste tagamise skeemide rahaliste vahendite kasutamise, piiriülese koostöö ja läbipaistvusega¹⁰,
- võttes arvesse majandus- ja rahanduskomisjoni 23. aprill 2024. aasta raportit ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 806/2014, et luua Euroopa hoiuste tagamise skeem,
- võttes arvesse komisjoni 14. märtsi 2018. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv krediidihaldajate, krediidiosõtjate ja tagatiste sissenõudmise kohta ([COM\(2018\)0135](#)),
- võttes arvesse viie juhi 22. juuni 2015. aasta aruannet „Euroopa majandus- ja rahaliidu loomise lõpuleviimine“,
- võttes arvesse Enrico Letta 10. aprilli 2024. aasta aruannet „Much more than a market – Speed, security, solidarity: empowering the Single Market to deliver a sustainable future and prosperity for all EU Citizens“ (Palju enam kui turg – kiirus, turvalisus, solidaarsus – siseturu jõustamine kõigile ELi kodanikele kestliku tuleviku ja jõukuse tagamiseks),
- võttes arvesse Mario Draghi 9. septembri 2024. aasta aruannet Euroopa konkurentsivõime tuleviku kohta,
- võttes arvesse eurorühma 11. märtsi 2024. aasta avaldust kapitaliturgude liidu tuleviku kohta ning eurorühma 16. juuni 2022. aasta avaldust pangandusliidu tuleviku kohta ja eurorühma 28. aprilli 2023. aasta sellekohaseid järeelmeetmeid,
- võttes arvesse Baseli pangajärelevalve komitee 17. juulil 2024 avaldatud pankade krüptovara riskipositsioonide avalikustamise raamistikku ja sihipäraseid muudatusi selle usaldatavusstandardis, milles käsitletakse pankade krüptovara riskipositsioone,

⁷ [ELT L 2024/2795, 31.10.2024, ELI: \[http://data.europa.eu/eli/reg_del/2024/2795/oj\]\(http://data.europa.eu/eli/reg_del/2024/2795/oj\)](#).

⁸ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2024)0326.

⁹ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2024)0327.

¹⁰ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2024)0328.

- võttes arvesse Baseli pangajärelevalve komitee poolt 25. aprillil 2024 avaldatud tõhusa pangandusjärelevalve üldpõhimõtted,
  - võttes arvesse EKP 2024. aasta mai finantsstabiilsuse ülevaadet,
  - võttes arvesse Petersoni Rahvusvahelise Majanduse Instituudi 25. juuni 2024. aasta töödokumenti nr 24-15 „Europe’s banking union at ten: unfinished yet transformative“¹¹ (Euroopa pangandusliit kümme aastat hiljem: lõpuleviimata, ent ümberkujundav),
  - võttes arvesse 2023. aasta detsembris avaldatud ühtse järelevalvemehhanismi järelevalveprioriteete aastateks 2024–2026,
  - võttes arvesse Ühtse Kriisilahendusnõukogu 13. mail 2024. aastal esitatud poolaastaaruannet eurorühmale,
  - võttes arvesse Euroopa Pangandusjärelevalve poolt 2023. aastal ellu viidud kogu ELi hõlmava läbipaistvustesti tulemusi, mis avaldati 28. juulil 2023,
  - võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja 12. mai 2023. aasta eriaruannet 12/2023 „ELi järelevalve pankade krediidiriski üle – EKP suurendas oma jõupingutusi, kuid neid tuleb jätkata, et suurendada kindlust, et krediidiriski juhitakse ja kaetakse nõuetekohaselt“,
  - võttes arvesse EKP järelevalvenõukogu esimehe Claudia Buchi avaldusi Euroopa Parlamendi majandus- ja rahanduskomisjoni korraldatud kuulamistel 21. märtsil 2024 ja 2. septembril 2024,
  - võttes arvesse Ühtse Kriisilahendusnõukogu esimehe Dominique Laboureix’ avaldusi Euroopa Parlamendi majandus- ja rahanduskomisjoni korraldatud kuulamistel 21. märtsil 2024 ja 23. septembril 2024,
  - võttes arvesse oma 14. märtsi 2019. aasta resolutsiooni soolise tasakaalu kohta kandidaatide esitamisel ELi majandus- ja rahanduslastele ametikohtadele¹²,
  - võttes arvesse kodukorra artiklit 55,
  - võttes arvesse majandus- ja rahanduskomisjoni raportit (A10-0000/2024),
- A. arvestades, et pangandusliit hõlmab ühtset järelevalvemehhanismi, ühtset kriisilahenduskorda ja kõrgeid miinimumstandardeid hoiusekindlustuse valdkonnas;
- B. arvestades, et lõpuleviidud pangandusliit parandaks pangandussektori konkurentsivõimet ja stabiilsust ning tarbijate valikuvõimalusi ja hõlbustaks juurdepääsu rahastamisele;
- C. arvestades, et ELi pangandussektori killustatus ja piiriülese konsolideerimise puudumine mõjutab selle ülemaailmset konkurentsivõimet; arvestades, et ELi ja USA pankade kasumlikkuse vahe on kasvanud;

¹¹ Véron, N., „Europe’s banking union at ten: unfinished yet transformative“, Petersoni Rahvusvahelise Majanduse Instituudi töödokument nr 24-15, juuni 2024.

¹² [ELT C 023, 21.1.2021, lk 105.](#)

- D. arvestades, et tugev pangandussektor on majanduskasvu saavutamise, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd) ja idufirmade rahastamise ning rohe- ja digimajandusele ülemineku tagamise võti;
- E. arvestades, et 2024. aasta aprillis võttis parlament vastu oma seisukoha kriisiohje- ja hoiusekindlustusraamistiku läbivaatamise kohta;
- F. arvestades, et Euroopa Parlamendi majandus- ja rahanduskomisjon võttis 2024. aasta aprillis vastu raporti komisjoni ettepaneku kohta luua Euroopa hoiuste tagamise skeem;

Üldised märkused

1. palub komisjonil tagada, et pangandusliidu lõpuleviimine jääks üheks põhiprioriteediks; rõhutab, et see projekt pakub kodumajapidamistele ja VKEdele juurdepääsu ulatuslikumale rahastamisele, suurendab finantsstabiilsust, vähendab majanduslanguste mõju, rahastab üleminekut rohe- ja digimajandusele ning vabastab ELi kasvupotentsiaali;
2. märgib, et integreeritum pangandusliit aitaks muuta ELi pangandussektori vastupidavamaks; märgib, et pangandustegevuse parem piiriülene integreerimine suurendaks erasektori riskijagamise potentsiaali ja tagaks mitmekesisema ELi pangandusturu;
3. peab kahetsusväärseks, et ELi pankade suutlikkust rahastada suuri investeeringuid piiravad suuremad kulud, väiksem maht ja väiksem kasumlikkus, mis ei ole nende konkurentsivõime tagamiseks piisav;
4. tunnistab, et Venemaal jätkuvalt tegutsevad ELi pangad on oma tegevust vähendanud; kutsub järelevalveasutusi üles neid panku Venemaa turult lahkumisel veelgi abistama;
5. märgib, et kui loodaks eraldiseisev jurisdiktsioon neile ELi pankadele, mis teevad märkimisväärseid piiriüleseid tehinguid¹³, siis see aitaks pangandusliitu välja kujundada;

Järelevalve

6. väljendab heameelt selle üle, et kaasseadusandjad võtsid vastu uue panganduspaketi, millega rakendatakse ELis Basel III standardeid; rõhutab, et komisjon peaks põhjalikult hindama, kas ELi pankade konkurentsivõime säilitamiseks on vaja rakendamise viivitada; väljendab sellega seoses heameelt delegeeritud õigusakti üle, millega lükatakse uue tururiskide raamistiku kohaldamise kuupäev ühe aasta võrra edasi 1. jaanuarile 2026;
7. märgib, et esimese taseme põhiomavahendite keskmine suhtarv on püsinud kõrgena (15,81 %);
8. märgib, et viivislaenu suhtarv on püsinud stabiilsena 2,30 % juures ja likviidsuskattekindluse 159,39 % juures;

---

¹³ Draghi aruanne, lk 61.

9. märgib, et edusamme ei ole tehtud seoses krediidihaldajate, krediidiostjate ja tagatiste sissenõudmist käsitleva direktiivi ettepanekuga, mille eesmärk on näha pankadele teatavatel tingimustel ette mehhanism, et kiirendada tagatud laenude sissenõudmist kohtuvälise täitmisele pööramise menetluste kaudu, et arendada edasi viivislaenude järelturge;
10. märgib, et pangandussektori kasumlikkuse praegune tase võib anda mõnele liikmesriigile võimaluse suurendada veelgi enam sihipäraselt makrotasandi usaldatavuspuhvleid ja aidata säilitada pangandussektori vastupanuvõimet;
11. väljendab heameelt uue Rahapesu ja Terrorismi Rahastamise Tõkestamise Ameti asutamise üle;
12. rõhutab vajadust suurendada pangandusväliste finantsvahendajate vastupanuvõimet ning luua pangandussektoris võrdsed võimalused, sealhulgas töötades likviidsuskriisi ennetamiseks välja konkreetseid regulatiivseid ja järelevalvevahendeid;

Kriisilahendus

13. väljendab heameelt kriisiohjet ja hoiusekindlustust käsitleva ettepaneku eesmärgi üle tagada kõigis liikmesriikides ühtsem lähenemisviis kriisilahendusvahendite kohaldamisele ja hoiuste kaitsele, et suurendada finantsstabiilsust, maksumaksjate kaitset ja hoiustajate usaldust; märgib, et väikesed pangad finantsstabiilsust ei ohusta;
14. rõhutab, kui oluline on säilitada aktsionäride ja võlausaldajate esmane vastutus kahjumi kandmise eest panga maksejõuetuse korral, mis on endiselt ülemaailmsest finantskriisist saadud peamine õppetund; rõhutab, et aktsionäride ja võlausaldajate kohustuste ja nõudeõiguste teisendamine peab jääma kriisilahenduse peamiseks rahastamisallikaks enne sektori rahastatavate allikate kasutamist;
15. tuletab meelde, et omavahendite ja kõlblike kohustuste piisav miinimumnõue on väga oluline usaldusväärse kriisilahendusraamistiku loomiseks ja selle tagamiseks, et kriisilahendusametitel on piisav paindlikkus konkreetsetes kriisiolukorras vajalike kriisilahendusstrateegiate tulemuslikuks rakendamiseks; hoiatab, et kui kriisilahenduse kavandamise etapis kasutatavate kriisilahendusstrateegiate tõttu seda miinimumnõuet vähendatakse, siis see võib kahjustada pankade kriisilahenduskõlblikkust;
16. rõhutab, et likviidsuse toetamine kriisilahenduses ei tohiks põhineda avaliku sektori lisavahenditel; märgib, et pankade kriisilahenduses tuleks vältida maksumaksjate rahale lootmist;
17. väljendab heameelt ühtse kriisilahenduskorra 2028. aasta visiooni strateegilise läbivaatamise üle, mille Ühtne Kriisilahendusnõukogu algatas oma pikaajaliste eesmärkide seadmiseks, uute probleemide lahendamiseks ning riiklike kriisilahendusametite ja muude sidusrühmadega tehtava koostöö edasiseks tugevdamiseks;
18. väljendab heameelt Ühtse Kriisilahendusnõukogu kava üle ühtlustada iga-aastast kriisilahenduse kavandamise tsüklit, tagamaks, et see on üha tõhusam ja et selleks keskendutakse rohkem pankade kriisilahenduskõlblikkuse testimisele ja kriisilahendusstrateegiate rakendamisele;

19. väljendab heameelt asjaolu üle, et nüüdseks on loodud ühtne kriisilahendusfond; nõuab, et kõik liikmesriigid ratifitseeriks täielikult Euroopa stabiilsusmehhanismi asutamislepingu muutmislepingu, sealhulgas ühtse kriisilahendusfondi ühise kaitsekorra;
20. rõhutab vajadust suuremate pingutuste järele, et tagada kõigi kriisilahenduse kohaldamisalasse kuuluvate pankade täielik kriisilahenduskõlblikkus; tuletab meelde, et kriisilahenduskõlblikkuse saavutamist ei saa pidada n-ö liikuvaks eesmärgiks, ning nõuab seetõttu kriisilahenduskõlblikkuse hindamise suuremat standardimist ja ühtlustamist;

Hoiusekindlustus

21. rõhutab asjaolu, et komisjoni ettepanek luua Euroopa hoiuste tagamise skeem avaldati 2015. aastal ja olukord on sellest ajast alates märkimisväärselt muutunud;
  22. märgib, et riiklikud hoiuste tagamise skeemid on edukalt kasutusele võetud ja mitmel juhul on need osutunud toimivaks; rõhutab vajadust võtta arvesse riikide eripära ja säilitada väiksemate pankade hästitoimivad süsteemid, mis on mõnes liikmesriigis juba olemas;
  23. rõhutab vajadust võtta arvesse finantsinstitutsioonide kaitsekeemi iseärasusi ja säilitada nende toimimine;
  24. võtab teadmiseks eurorühma 16. juuni 2022. aasta avalduse pangandusliidu tuleviku kohta;
  25. tuletab meelde, et pangariski ja riigi maksejõuetuse riski vahelise seose katkestamine on pangandusliidu jaoks endiselt probleem; rõhutab, et pankade bilansiriski saab veelgi vähendada riiginõuete regulatiivse käsitlemise abil;
- o
- o   o
26. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, Euroopa Kesk pangale, Ühtsele Kriisilahendusnõukogule ja Euroopa Pangandusjärelevalvele.

SELETUSKIRI

Kui pangandusliidu 2022. ja 2023. aasta aruannetes keskenduti Ukraina sõjale ja Venemaa jätkuvale agressioonile Ukraina vastu, siis käesolevas aruandes on põhitähelepanu suunatud ELi ja Euroopa Parlamendi ees seivatele suurtele ülesannetele. Seda on kajastatud ka komisjoni uutes volitustes, nimelt ELi prioriteetides edendada konkurentsivõimet, tugevdada Euroopa ühtset turgu ja hoogustada majanduskasvu.

Liit seisab praegu teelahkmel, mis määrab majanduse tuleviku lähikümneks. Enrico Letta ja Mario Draghi 2024. aasta aruannetes rõhutatakse, et EL vajab USA ja Hiinaga konkureerimiseks suurt pööret. Seda arvesse võttes on pangandusliit konkurentsivõime oluline nurgakivi. Tugevdatud pangandusliit võimaldab ELil luua vajaliku kapitali, et muuta Euroopa majandus tulevikukindlaks.

Kuna pangalaenu on endiselt ettevõtjate jaoks kõige tähtsam välisrahastamise allikas, on ELi pankadel vajalike investeeringute rahastamisel põhiroll, ELi pankade kasumlikkus on aga USA pankadega võrreldes väiksem. See on tingitud regulatiivsete tõkete liigsest arvust ja väljakujunemata pangandusliidust. Pangandusliidu lõplikuks väljakujundamiseks on vaja tugevat ja konkurentsivõimelist pangandussektorit. Kuigi kaasseadusandjad tegid viimasel aastal suuri edusamme pangandusliidu jaoks oluliste õigusaktide väljatöötamisel, peab EL siiski tähelepanelikult jälgima, kas ELi majandus, tema kodanikud ja pangad saavad vastuvõetud ettepanekutest kasu. Siinses raportis esitatakse realistlikud ja saavutatavad soovitused, mis võiksid aidata pangandusliitu veelgi tugevdada.

Paremat juurdepääsu kapitalile ei vaja aga üksnes ELi ettevõtjad. ELi kodanikel on praegu raske endale eluaset lubada või rahastada investeeringuid kestlikku renoveerimisse. Seetõttu on väga tähtis suurendada ELi pankade kasumlikkust, kuna see võimaldaks neil omakorda pakkuda kodumajapidamistele paremat ja lihtsamat juurdepääsu taskukohastele laenudele.